

บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา เรื่อง “อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางของประเทศอินเดีย โอกาสและทิศทางการค้าของไทย”

ประเทศอินเดียมีขนาดเศรษฐกิจ (GDP) ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของทวีปเอเชีย และเป็นอันดับ 7 ของโลก ถ้านับแบบ nominal GDP และอินเดียได้ถูกจัดรวมกลุ่มอยู่ใน BRICS ซึ่งประกอบด้วยบราซิล (Brazil) รัสเซีย (Russia) อินเดีย (India) จีน (China) แอฟริกาใต้ (South Africa) เป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีการพัฒนาและเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว (Emerging Market) และจาก GDP growth rate อินเดีย ย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2554 ถึงปี 2558 อยู่ที่ 6.6%, 5.1%, 6.9%, 7.3%, และ 7.5% ตามลำดับ และจากการคาดการณ์ของ World Bank ปี 2559-60 คาดว่า GDP อินเดีย จะอยู่ที่ 7.7-8.0%

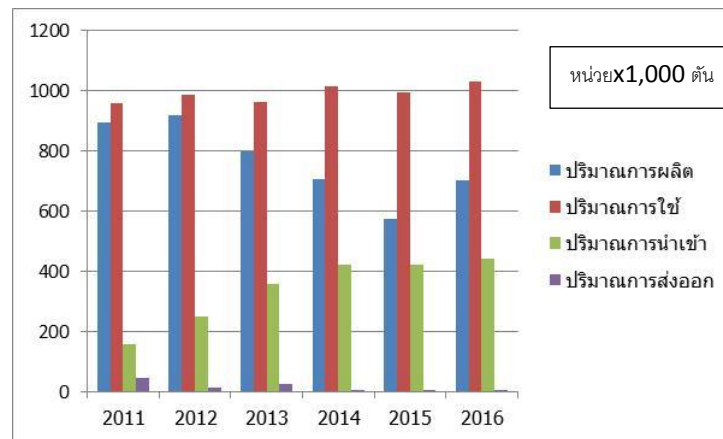
นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม

แผนงบประมาณ ปี 2558-2559 อินเดียได้ตั้งงบประมาณขาดดุลต่อ GDP ไว้ที่ 3.9% เพื่อรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจและพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอินเดียกำลังเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ ภายใต้นโยบาย Make in India ที่ดึงดูดบริษัททั่วโลกมาลงทุน โดยเน้นต่อยอดในอุตสาหกรรมที่มีโอกาสในการแข่งขันกับต่างประเทศสูง และอุตสาหกรรมท้องถิ่นเดิมที่ยังพอพึ่งพิงตัวเองได้ โดยอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศอินเดียเป็น 1 ใน 3 ส่วนของภาคธุรกิจสำคัญของอินเดีย ได้แก่ ภาคบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร ซึ่งอุตสาหกรรมยางพาราคาบเกี่ยวระหว่างภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม (รวมถึงอุตสาหกรรมอื่นที่มีการใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบประกอบ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์) ในส่วนของการเป็นประเทศผู้ผลิตยางพารา อินเดียจัดว่าเป็นผู้ผลิตรายใหญ่อันดับที่ 5 รองจากไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม และ มาเลเซีย ตามลำดับ โดย 80% ของพื้นที่การผลิตอยู่ที่ Kerala และตามด้วย Tripura

ความต้องการวัตถุดิบ

ปี 2557 อินเดียประสบภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ ซึ่งกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกยางพารา และปี 2558 ยังได้รับผลกระทบจากราคาสินค้า Commodity ตกต่ำทั่วโลก จากราคาน้ำมันดิบที่ต่ำลงทำให้ยางพาราราคาตกต่ำซึ่งมีผลให้การนำเข้ายางพาราราคาถูกเพิ่มขึ้น จึงทำให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราอินเดียบางส่วนโค่นต้นยางพาราลงตามนโยบายรัฐบาลอินเดีย ซึ่งทำให้ผลผลิตยางพาราของอินเดียลดลง อีกทั้งในปี 2558 ยังประสบปัญหาแล้งจัดซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำยางรวมถึงการกรีดยางพาราอันเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้ได้ผลผลิตน้อยลงด้วย ซึ่งจากที่กล่าวมา ทั้งการโค่นต้นยางในปีที่แล้วและปัญหาสภาพอากาศในปีของอินเดีย ทำให้อุปทานยางพาราลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยจากข้อมูลล่าสุดพบว่าปริมาณยางพาราที่ผลิตได้อยู่ที่ 563,000 ตัน น้อยสุดในรอบ 20 ปี ทั้งนี้ที่อินเดียยังเป็นประเทศที่มีความต้องการยางพาราเป็นอันดับ 2 รองจากจีน และจากนโยบายรัฐบาลอินเดียล่าสุดที่ต้องการวางแผนสร้างระบบสาธารณูปโภคและสร้างท่าเรือเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอินเดีย (ให้

อินเดียเป็นศูนย์กลางการผลิต หรือ manufacturing hub) ดังนั้น จากที่กล่าวที่ข้างต้น ทั้งจากผลผลิตยางพาราที่ลดลงและนโยบายจากรัฐบาลอินเดียจึงน่าจะทำให้ตลาดยางพาราอินเดียยังเป็นที่น่าสนใจอยู่

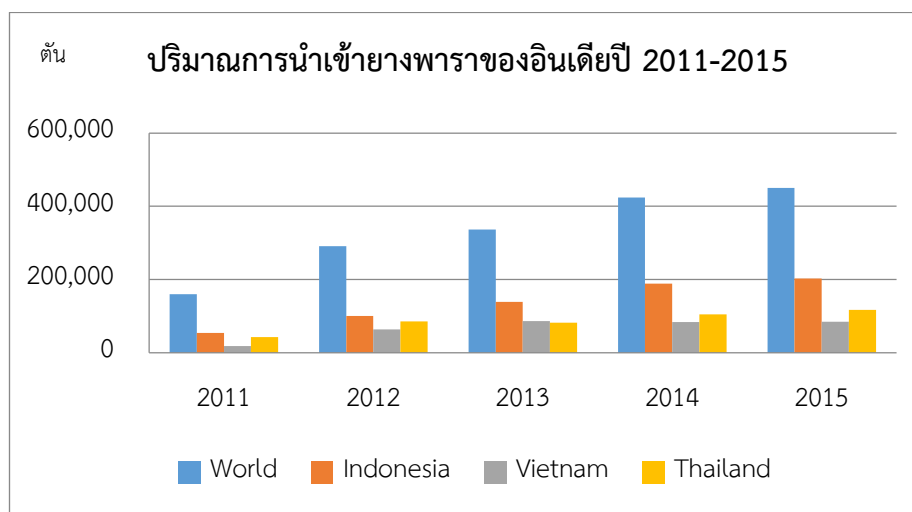
ที่มา: Association of Natural Rubber Producing Countries (ANRPC)

หมายเหตุ: ข้อมูลของปี 2016 เป็นข้อมูลประมาณการ

รูปที่ 1 แสดงปริมาณการผลิต การใช้ การนำเข้า และการส่งออก ยางพาราของประเทศไทย ปี 2011-2016

จากรูปที่ 1 และ 2 พบว่าปริมาณการผลิตยางพาราของอินเดียไม่เพียงพอต่อความต้องการ ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ โดยประเทศที่อินเดียนำเข้ามากที่สุด คือ อินโดนีเซีย รองลงมาคือไทย และเวียดนาม ตามลำดับ ทั้งนี้ เวียดนามสามารถแข่งมาเลเซียขึ้นมาเป็นอันดับ 3 ได้ในเวลาไม่กี่ปี

ประเภทยางที่อินเดียนำเข้ามากที่สุดคือยางแท่ง และสาเหตุที่นำเข้าจากอินโดนีเซียมากที่สุด โดยมีไทยตามมาเป็นอันดับ 2 เนื่องจากมูลค่าต่อหน่วยการนำเข้าจากอินโดนีเซียถูกกว่าไทย โดยในปี 2015 นำเข้าจากอินโดนีเซีย 1,564 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน ขณะที่นำเข้าจากไทย 1,577 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน

ที่มา: Global Trade Atlas

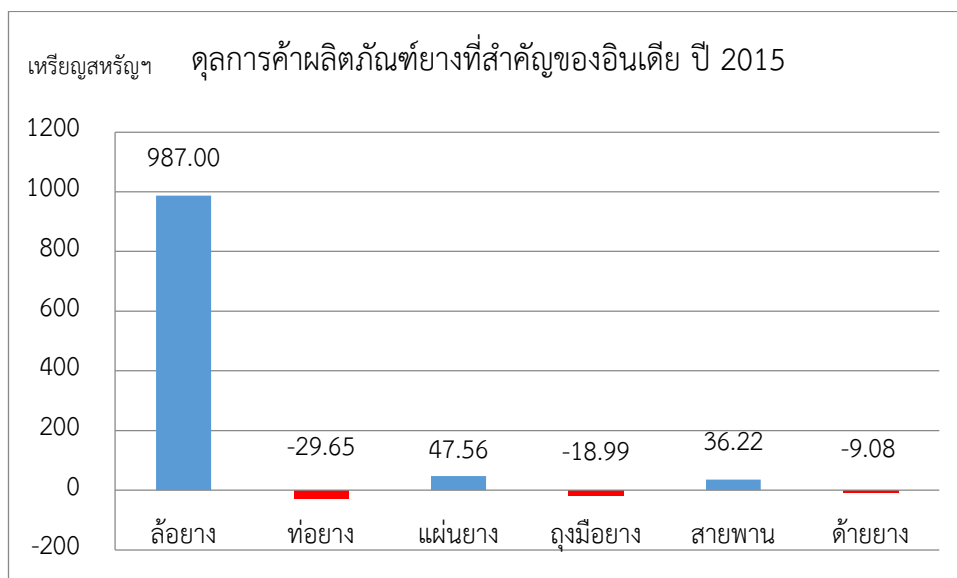
รูปที่ 2 ปริมาณการนำเข้ายางพาราของอินเดีย ปี 2011-2015

อินเดียมีความต้องการใช้ยางพาราเพื่อเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่สูงอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนการใช้ยางพาราของอินเดียแบ่งออกเป็นล้อยางรถยนต์ 50% รองเท้า 12% ท่อยางและแผ่นยาง 6% อานจักรยานและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากน้ำยาง 7% และอื่นๆ 10% โดยมีการคาดการณ์จากสมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ (The Association of Natural Rubber Producing Countries; ANRPC) ว่าภายในสิ้นปี 2016 อินเดียจะมีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 4%

โอกาส และทิศทางการค้าของไทย

จากการที่อินเดียมีการนำเข้ายางพาราในรูปของยางแท่งจากอินโดนีเซียมากที่สุด รองลงมาเป็นไทย และเวียดนาม ตามลำดับ โดยเวียดนามสามารถแข่งขันมาเลเซียในด้านการผลิตและส่งออกยางพาราขึ้นมาอยู่อันดับ 3 ได้ ทำให้ไทยต้องจับตามดูเวียดนามซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญด้านการส่งออกยางพาราไปประเทศอินเดีย และหาหนทางในการแข่งขันอินโดนีเซียขึ้นไป โดยไทยต้องใช้โอกาสนี้จากการที่อินเดียขาดแคลนยางพารา ส่งออกยางพาราที่เป็นวัตถุดิบเพื่อแปรรูป ซึ่งจะช่วยเหลืออุตสาหกรรมต้นน้ำของไทย และใช้ประโยชน์จากเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) กับอินเดียให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันไทยกับอินเดียยังไม่มีการทำข้อตกลงทางการค้า FTA ในหมวดของยางพารา ดังนั้น ภาครัฐควรเร่งดำเนินการในส่วนนี้ เพื่อให้อุตสาหกรรมยางพาราไทยมีโอกาสและขยายตลาดในอินเดียได้มากขึ้น

ในส่วนผลิตภัณฑ์ยาง เมื่อพิจารณาภาพรวมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าอินเดียได้ดุลการค้าในส่วนของยางล้อ แผ่นยาง และสายพาน คือมีมูลค่าการส่งออกมากกว่าการนำเข้า ขณะที่ขาดดุลการค้าในส่วนของท่อยาง ถังมือยาง และเส้นด้ายยาง โดยเฉพาะในส่วนของถังมือยางและเส้นด้ายยางที่ขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2011-2015 ที่ผ่านมา โดยอินเดียมีการนำเข้าจากมาเลเซียเป็นหลัก

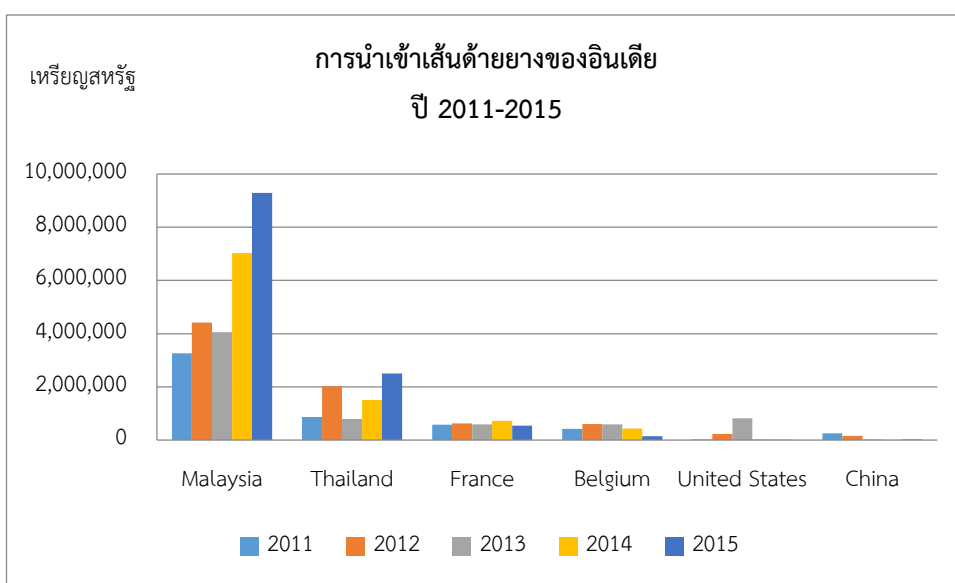

ที่มา: Global Trade Atlas

รูปที่ 3 ฤดูกาลค้าผลิตภัณฑ์ยางที่สำคัญของอินเดีย ปี 2015

โอกาสและทิศทางการค้าของไทยด้านวัตถุดิบยางพารา ที่เป็นประเด็นน่าสนใจ คือ วัตถุดิบยางพารา สำหรับแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางล้อ ที่อินเดียมีความต้องการสูงมาก (ประมาณ 50% ของการใช้ยางพารา ทั้งหมด) ซึ่งวัตถุดิบยางพาราดังกล่าวที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตยางล้อ ส่วนใหญ่ใช้ยางแท่งชั้น 20 ซึ่งอินโดนีเซีย สามารถกำหนดราคาได้ต่ำกว่าไทย เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ดังนั้น ผู้ผลิตยางแท่งชั้น 20 (Standard Thai Rubber; STR 20) ของไทย จะต้องพยายามปรับตัวลดต้นทุนการผลิตเพื่อแข่งขันในด้านราคา ในส่วนของ ภาครัฐที่จะช่วยสนับสนุนการส่งออกยางแท่งชั้น 20 ไปอินเดีย ควรพิจารณาด้านการลดต้นทุนพลังงาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการค้ายางแท่งชั้น 20 ให้กับผู้ประกอบการไทย

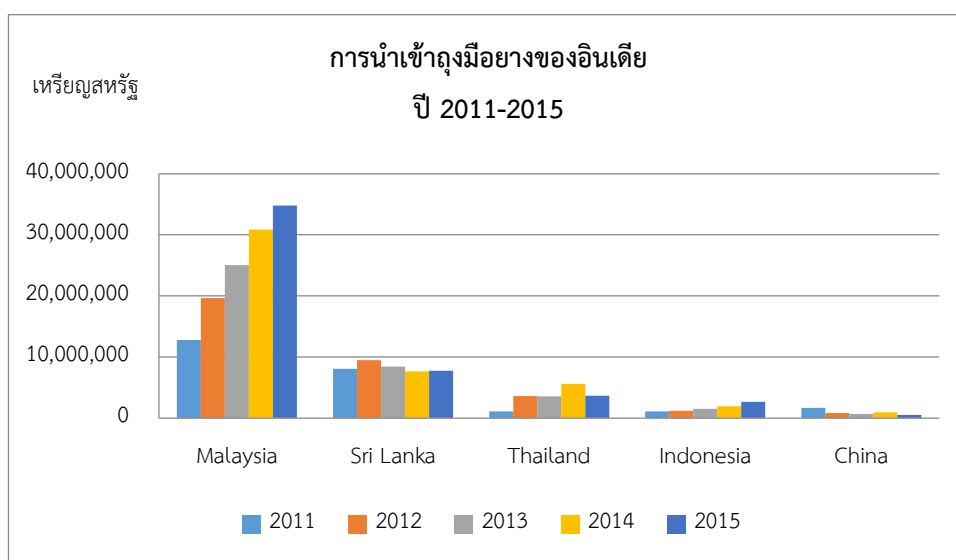
สำหรับด้านผลิตภัณฑ์จากยางพารานั้น โอกาสและทิศทางการค้าของไทยกับอินเดีย ควรพิจารณา อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่ไทยมีศักยภาพการผลิตในลำดับสูงสุดของโลก คือ เส้นด้ายยาง อย่างไรก็ตาม จากการรวบรวมข้อมูลของผู้ผลิตเส้นด้ายยางของไทยเบื้องต้น พบว่า แม้ไทยจะเป็นผู้ผลิตเส้นด้ายยางรายใหญ่ของโลก แต่มีหลายปัจจัยที่ทำให้ผู้ผลิตไทยขาดความสามารถในการแข่งขันเพื่อส่งออก โดยปัจจัยหลักคือค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าสูงและใช้ระยะเวลาในการขนส่งสินค้าที่ยาวนาน เนื่องจากความไม่สะดวกด้านท่าเรือขนส่งสินค้า โดยเฉพาะกรณีการขนส่งสินค้าทางเรือจากไทยไปอินเดีย จะต้องไปเปลี่ยนเรือขนส่งสินค้าที่สิงคโปร์ก่อน และจะใช้เวลาเดินทางทั้งหมดประมาณ 15-20 วัน ขณะที่เรือขนส่งสินค้าที่เดินทางจากท่าเรือมาเลเซียไปอินเดียใช้เวลาเพียงประมาณ 7 วัน นอกจากมาเลเซียจะได้เปรียบด้านค่าขนส่งต่ำแล้ว ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือมาเลเซียผลิตเส้นด้ายยางประเภทที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของอินเดีย ดังนั้น ผู้ผลิตเส้นด้ายยางของไทยควรเพิ่มการผลิตเส้นด้ายยางที่หลากหลายประเภทให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของอินเดีย

ที่มา: Global Trade Atlas

รูปที่ 4 การนำเข้าเส้นด้ายยางของอินเดียปี 2011-2015

สำหรับถุงมือนั้น ไทยมีข้อเสียเปรียบด้านต้นทุนการผลิตที่สูงกว่ามาเลเซีย ไม่ว่าจะเป็ค่าแก๊สหุงต้ม ซึ่งเป็นต้นทุนที่สำคัญอย่างหนึ่งในโรงงานอุตสาหกรรมถุงมือนาย ซึ่งใช้ในกระบวนการอบเพื่อให้ถุงมือคงรูปและให้แห้ง โดยมาเลเซียมีค่าแก๊สหุงต้มอยู่ที่ 20 บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่ไทยมีค่าแก๊สหุงต้มอยู่ที่ 26 บาทต่อกิโลกรัม อีกทั้งเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตถุงมือนาย โดยเครื่องจักรของมาเลเซียมีกำลังการผลิตมากกว่าไทยประมาณ 2-3 เท่า โดยเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ใช้ส่วนใหญ่ของไทยต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เทคโนโลยีที่ใช้อยู่มีประสิทธิภาพต่ำ ขณะที่มาเลเซียมีโรงงานผลิตถุงมือนายที่มีเครื่องจักรทันสมัย ดังนั้น รัฐบาลไทยควรจะสนับสนุนด้านการลดต้นทุนพลังงาน การวิจัยและพัฒนา และเครื่องจักรที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

ที่มา: Global Trade Atlas

รูปที่ 5 การนำเข้าถุงมือนายของอินเดียปี 2011-2015

อุปสรรคการค้า

อุปสรรคสำคัญที่เป็นเรื่องภายในของอินเดีย คือ มีข้อเรียกร้องให้ปกป้องชาวสวนยางพารา เพื่อไม่ให้นำเข้ายางพาราราคาถูกเข้ามาเป็นวัตถุดิบแปรรูป โดยเรียกร้องให้ปรับภาษีนำเข้ายางแห้ง (dry rubber) จาก 20% เป็น 30% น้ำยางข้น (natural latex rubber) จาก 10% เป็น 20% ซึ่งไทยอาจได้รับผลกระทบในการส่งออกยางธรรมชาติไปยังอินเดียจากการปรับภาษีดังกล่าวนี

นอกจากนี้ ยังมีข้อเรียกร้องเพิ่มจากกลุ่มอุตสาหกรรมผู้ผลิตล้อยางของอินเดีย หลังจากที่จีนมีการส่งล้อยางราคาถูกเข้ามาขาย โดยต้องการให้มีการปรับภาษีนำเข้าจาก 10% เป็น 30% สำหรับสินค้าล้อยางจากจีน โดยเฉพาะ

ส่วนอีกประเด็นหนึ่งซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก คือ ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เนื่องจากไทยมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า ทางด้านการขนส่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาเลเซีย โดยระยะทางการเดินเรือจากไทยไปอินเดียนที่ท่าเรือมูมโบอยู่ที่ 3,321 ไมล์ทะเล ส่วนจากมาเลเซียไปอินเดียนที่ท่าเรือมูมโบอยู่ที่ 2,407 ไมล์ทะเล และจากไทยไปท่าเรือเซโนอยู่ที่ 2,575 ไมล์ทะเล ขณะที่จากมาเลเซียไปท่าเรือเซโนอยู่ที่ 2,076 ไมล์ทะเล ซึ่งจากระยะทางการขนส่งทางเรื่อนั้น มาเลเซียได้เปรียบกว่าไทยทั้งเรื่องของค่าใช้จ่ายและเวลา ซึ่งเป็นอุปสรรคทางการค้าอย่างหนึ่งของไทย อย่างไรก็ตาม ถ้าท่าเรือน้ำลึกทวายเสร็จเรียบร้อย ไทยจะมีข้อได้เปรียบในการส่งสินค้าไปอินเดียนค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

ในการเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกทั้งวัตถุดิบยางแท่งชั้น 20 ผลิตภัณฑ์เส้นด้ายยาง และถุงมือยางของไทยไปอินเดียน ภาครัฐควรพิจารณาสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา เครื่องจักรที่ทันสมัย การลดต้นทุนพลังงาน ค่าแรง ค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการขนส่ง เพื่อให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง ซึ่งจะทำให้สามารถแข่งขันได้มากขึ้น และในส่วนของผู้ประกอบการเองควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพเส้นด้ายให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของอินเดียนมากขึ้นด้วย